

LAUSUNTO

lu12.12.2017

Suomen LVI-liitto SuLVI ry
VHS-pätevyyslautakunta
patevyydet@sulvi.fi

Asia LAUSUNTO HAJA-ASUTUKSEN VESIHUOLLON SUUNNITTELIJAN -
PÄTEVYYSVAATIMUSTEN UUSIMISESTA (VHS-PÄTEVYYS)

Haja-asutuksen vesihuollon suunnittelijan (VHS) pätevyyslautakunta pyytää Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry:n (jatkossa Liitto) lausuntoa koskien suunnittelijan pätevyysvaatimuksien muutosta. VHS-pätevyys on ollut FISE:n valikoimassa vuodesta 2006 lähtien, mutta lainsäädäntömuutokset ovat luoneet paineita uudistaa pätevyys. Pätevyys on tarkoitus integroida MRL:n erityissuunnittelun vaatimukseen, jolloin VHS-suunnittelijat erottuisivat aiempaa paremmin KVV-suunnittelijoista. Tämä helpottaisi pätevyyslautakunnan esityksen mukaan mm. viranomaistoimintaa.

Liitto on aiemmissa kannanotoissaan ilmaissut huolensa kiinteistön vesi- ja viemäri-laitteistojen suunnittelutehtävien vaativuusluokista, jotka ovat olleet erittäin huonosti sovellettavissa haja-asutuksen jätevesiasiaan. Liitto onkin ehdottanut tähän liittyvää muutosta esim. maankäyttö- ja rakennuslainsäädäntöön. Liitto kiittää mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto ja kannattaa pätevyysvaatimusten päivittämistä ehdotuksen mukaisesti. Viranomaistyön lisäksi uudistetut pätevyysvaatimukset helpottavat haja-asutusalueiden asukkaita sekä heitä neuvovien järjestöjen työtä. Pätevyysvaatimusten päivittäminen siten, että se yhtenäistetään olemassa olevan lainsäädännön vaatimukseen, selkeyttäne nykyistä, sekavaa tilannetta riittävästi.

Liitto haluaa kuitenkin esittää huolen osaavien suunnittelijoiden saatavuudesta ja löydettävyydestä valtakunnallisesti. Tällä hetkellä pätevyitä suunnittelijoita on erittäin vähän suhteessa suunnittelua mahdollisesti tarvitsevien kohteiden määrään. Pätevyiksi (a ja b) on FISE:n rekisterissä pätevyyslautakunnan mukaan vain 26 kappaletta. Lisäksi jätevesineuvonnassa saadun tiedon perusteella vaikuttaa siltä, että läheskään kaikilla kohteilla ei käytettäisi pätevyitä tai edes muuten osaavaa suunnittelua, vaan asukkaat kääntyvät helpommin ennestään tuttujen KVV-suunnittelijoiden puoleen tai pyrkivät suunnittelemaan vesihuoltolaitteistonsa itse. Ratkaisevassa asemassa on kuntien rakennusvalvonnat sekä neuvontajärjestöt. VHS-suunnittelun pätevyysvaatimusten tunnettuuteen näiden sekä asukkaiden keskuudessa tulisi panostaa. Lisäksi tulisi motivoida jo alalla olevia yrittäjiä hankkimaan pätevyys viranomaisten työn helpottamiseksi.

Osa ongelmaa on VHS-suunnittelun huono kannattavuus liiketoimintana viime vuosien aikana. Liitto ylläpitää haja-asutusalueiden asukkaita ja neuvontaa palvelevaa alan yrittäjien hakukonetta Jätevesiopas-verkkosivuilla www.vesiensuojelu.fi/jatevesi, jonne alan yrittäjä, mm. VHS-suunnittelija, voi ilmoittaa tietonsa (mm. pätevyysvaatimukset) ja pitää ne ajan tasalla pientä ylläpitokorvausta vastaan. Hakukoneen kattavasta käytöstä huolimatta siellä mukana olevien suunnittelijoiden määrä on karkeasti laskien puolittunut viimeisen viiden vuoden aikana ja näin ollen erityisesti sen maantieteellinen kattavuus on laskenut, mikä vähentää hakukoneen käytettävyyttä ratkaisevasti. Kuitenkin

jätevesineuvonnassa yksi useimmin kysytyistä kysymyksistä kuuluu: ”Mistä löydän osaavan suunnittelijan jätevesijärjestelmäni päivittämään?”

Liiketoiminnan kannattavuusongelma heijastuu myös alan perus- ja täydennyskoulutustarjontaan, joka on tällä hetkellä matalalla tasolla. Tämä on ongelma, koska alan asiantuntijoiden eli mm. suunnittelijoiden vanhentuneet tiedot ovat riski asianmukaisille toteutuksille. Varsinkin kuivakäymälätekniikkaan sekä mustien ja harmaiden jätevesijakeiden erilliskäsittelyyn erityisesti saneerauskohteissa liittyvä osaaminen on nykyisessä suunnittelijakunnassa valitettavan alhaisella tasolla. Myös talousvedenoton suunnittelua on hämmentävän harvoin yhdistettävissä jätevesijärjestelmän suunnittelutyöhön. Osaksi VHS-suunnittelukoulutusta olisikin tärkeää sisällyttää näiden teknillinen opetus, sekä suunnittelupalvelujen muotoilukoulutusta alan nykyisille ja tuleville osaajille.

Liiton lausunnon on koonnut hankepalvelupäällikkö Minttu Peuraniemi.

Suomen Vesiensuojeluyhdistysten Liitto ry:n puolesta

Pekka Kansanen
Toiminnanjohtaja, FT, dos.
GSM: 050-3444496
E-mail: pekka.kansanen@vesiensuojelu.fi